

โครงการวิทยาศาสตร์อาชีวศึกษา เอส-โซ่ ประจำปี 2562
ระดับ ปวส.

วิทยาลัยประมงสมุทรสาคร

ผลของการเสริมอาหารด้วยวัตถุดิบจากธรรมชาติ
ต่อความเข้มของสีผิวและการเจริญเติบโตของ
ปลาหมอสี (Cichlidae)

โดย

นางสาวพรขวัญ ชลธิ์

นายจักรรินทร์ ทองคำ

นายรัชกร ทรงลักษณ์

ครูที่ปรึกษา

นางอุบล ภู่เกิด

นางสาวเยาวรัตน์ โกรพบุรี

นางสาวชนิตา ทองคุ่ม

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

ปลาหมอสี เป็นปลานิยมเลี้ยงมากในประเทศไทย เป็นปลาที่มีสีสันสวยงาม มีส่วนหัวโหนกนูน แผลกตา เลี้ยงง่าย ทนต่อสภาพน้ำต่างๆ ได้ดี แม้ในสภาพที่มีออกซิเจนน้อย

ปัจจุบันนิยมเสริมอาหารด้วยสาหร่ายสไปรูลิน่าเพื่อเร่งสีและเร่งการเจริญเติบโตของปลาเนื่องจากสาหร่ายสไปรูลิน่ามีโปรตีนสูงมาก ประมาณ 60-80 เปอร์เซ็นต์ และมีรงควัตถุหรือสี ที่สำคัญคือ ไฟโคไซยานิน (Phycocyanin) ซึ่งเป็นสารสีน้ำเงิน คลอโรฟิลล์ (Chlorophyll) เป็นสารสีเขียว และแคโรทีนอยด์ (Carotenoid) สารสีเหลือง

แต่สาหร่ายสไปรูลิน่า **มีราคาแพง**

← 100 กรัม ราคา 300 บาท

มีการศึกษาการใช้แหล่งแคโรทีนอยด์ที่ได้มาจากธรรมชาติมาทดแทนสารสีสังเคราะห์ในอาหารสัตว์น้ำ เช่น

- การใช้เปลือกแก้วมังกรในอาหารปลานกแก้ว (นงนุช และคณะ, 2553)
- การใช้เปลือกผลแก้วมังกรปรับปรุงสีปลาสดแดง (พัชรี มงคลวัย และคณะ, 2557)
- การใช้ประโยชน์จากเศษเหลือทิ้งจากเปลือกกุ้งและเปลือกปู (Babu *et al.*, 2008)

จุดประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการเสริมอาหารด้วยวัตถุดิบจากธรรมชาติที่เร่งสปีลาหมอสีที่เหมาะสม
2. เพื่อศึกษาการเสริมอาหารด้วยวัตถุดิบจากธรรมชาติที่เพิ่มการเจริญเติบโตปลาหมอสีที่เหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 เป็นงานวิจัยการเร่งสีปลาหมอสี โดยใช้วัตถุดิบ

ธรรมชาติ 3 อย่าง ได้แก่

1) สาหร่ายสไปรูลิน่า

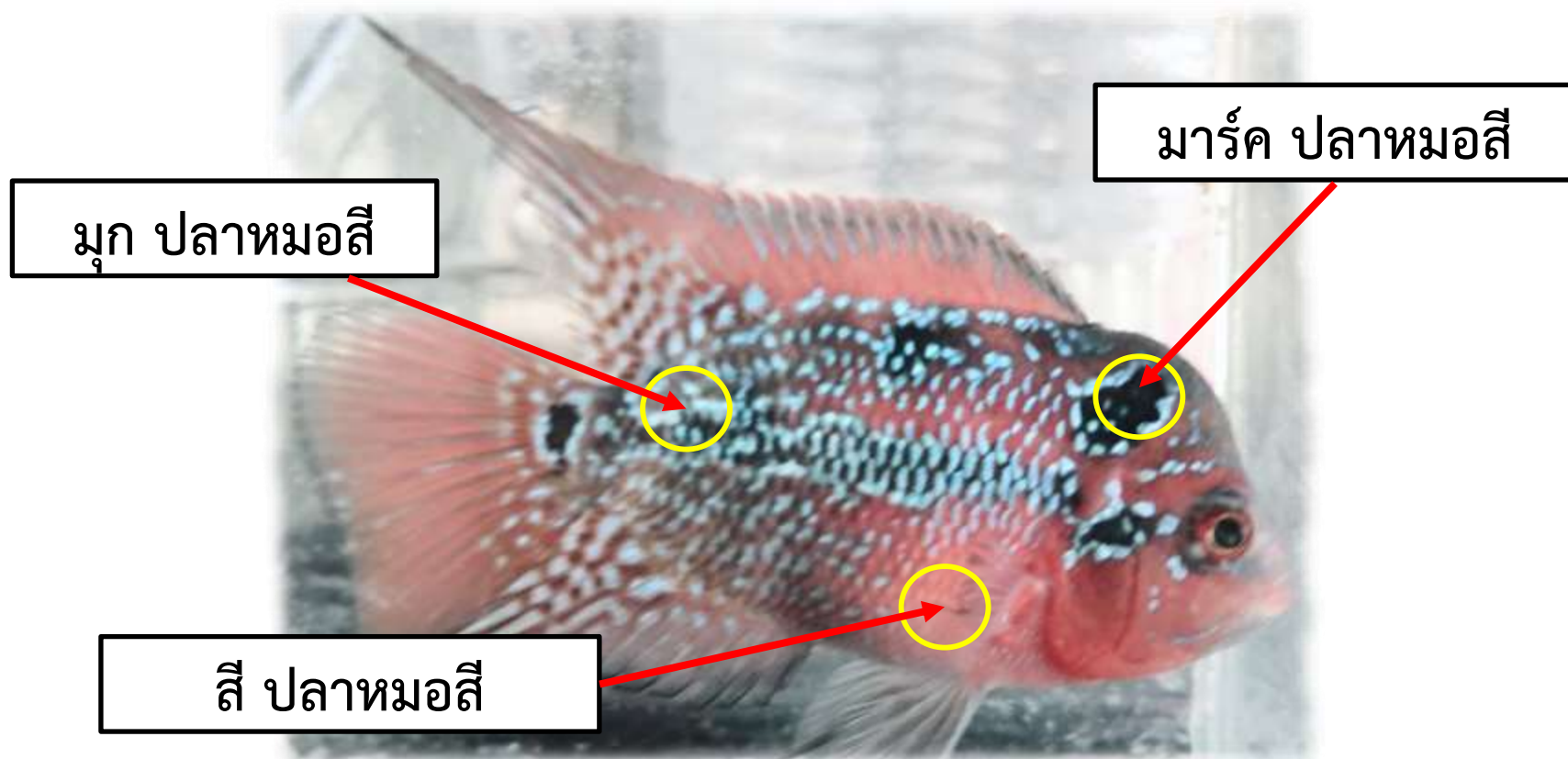
2) เปลือกแก้วมังกร

3) เปลือกกุ้ง

1.2 การประเมินสีของปลาหมอสี ประเมินจาก สีของตัวปลา สีของหัวปลา สีมาร์ค

1.3 การประเมินการเจริญเติบโต ทำโดยการชั่งน้ำหนักปลาหมอสี

วัสดุ อุปกรณ์

1. ปลาหมอสี	จำนวน	60	ตัว
2. อาหารปลา	จำนวน	270	กรัม
3. เปลือกกุ้ง	จำนวน	5	กรัม
4. เปลือกแก้วมังกร	จำนวน	5	กรัม
5. สาหร่ายสไปรูลิน่า	จำนวน	20	กรัม

1. หัวทราย	จำนวน	60	หัว
2. สายออกซิเจน	จำนวน	2	ม้วน
3. ท่อ PVC 4 หุน	จำนวน	1	เส้น
4. ขวดพลาสติก	จำนวน	60	ใบ
5. วาวล์	จำนวน	1	ชุด
6. กระจุก	จำนวน	3	ใบ
7. ปลั๊กไฟ	จำนวน	1	อัน
8. สวิง	จำนวน	1	อัน
10. เครื่องชั่ง	จำนวน	1	เครื่อง

วิธีการ

วางแผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์

(CRD: Completely Randomized Design)

ทดลอง 3 สิ่งทดลอง (Treatment) ทำการทดลอง 4 ซ้ำ
รวม 12 หน่วยการทดลอง ใช้หน่วยการทดลองละ 5 ตัว

Treatment ที่ 1 อาหารปลา 90 กรัม ผสมสาหร่ายสไปรูลิน่า 10 กรัม

Treatment ที่ 2 อาหารปลา 90 กรัม ผสมสาหร่ายสไปรูลิน่า 5 กรัม
เปลือกแก้วมังกร 5 กรัม

Treatment ที่ 3 อาหารปลา 90 กรัม ผสมสาหร่ายสไปรูลิน่า 5 กรัม
เปลือกกุ้ง 5 กรัม

การเตรียมอาหาร

Treatment ที่ 1 อาหารปลา 90 กรัม ผสมสาหร่ายสไปรูลิน่า 10 กรัม

Treatment ที่ 2 อาหารปลา 90 กรัม ผสมสาหร่ายสไปรูลิน่า 5 กรัม
เปลือกแก้วมังกร 5 กรัม

Treatment ที่ 3 อาหารปลา 90 กรัม ผสมสาหร่ายสไปรูลิน่า 5 กรัม
เปลือกกุ้ง 5 กรัม

สาหร่ายสไปรูลิน่า

เปลือกแก้วมังกร
บดละเอียด

เปลือกกุ้ง
บดละเอียด

T1

T2

T3

การเตรียมปลา

- ❖ ซื่อปลาหมอสี แล้วนำปลาหมอสีมาพักน้ำไว้เพื่อให้ปรับสภาพ
- ❖ เตรียมโรงเรือนสำหรับเลี้ยงปลาหมอสี นำโหลพลาสติกมาจัดเรียงสำหรับเลี้ยงปลาหมอสี
- ❖ ซื่ออุปกรณ์สำหรับต่อระบบออกซิเจนและต่อระบบออกซิเจน
- ❖ เตรียมน้ำเลี้ยงปลาหมอสี
- ❖ นำปลาหมอสีที่พักน้ำไว้มาใส่ในโหลพลาสติก

- ให้อาหารปลาวันละ 2 มื้อ เช้า – เย็น
- เปลี่ยนถ่ายน้ำทุก ๆ 2 อาทิตย์
- ดำเนินการวิจัย
- เก็บข้อมูลวิจัยตามแผนการวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ชั่งน้ำหนักปลาหมอสี ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง 1 เดือน
2. ถ่ายภาพปลาหมอสี ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง 1 เดือน
3. บันทึกการเปลี่ยนสีของปลาหมอสี โดยการให้คะแนน
  - การเปลี่ยนแปลงของสีที่หัว
  - การเปลี่ยนแปลงของมุกที่หัว
  - การเปลี่ยนแปลงของมาร์ค

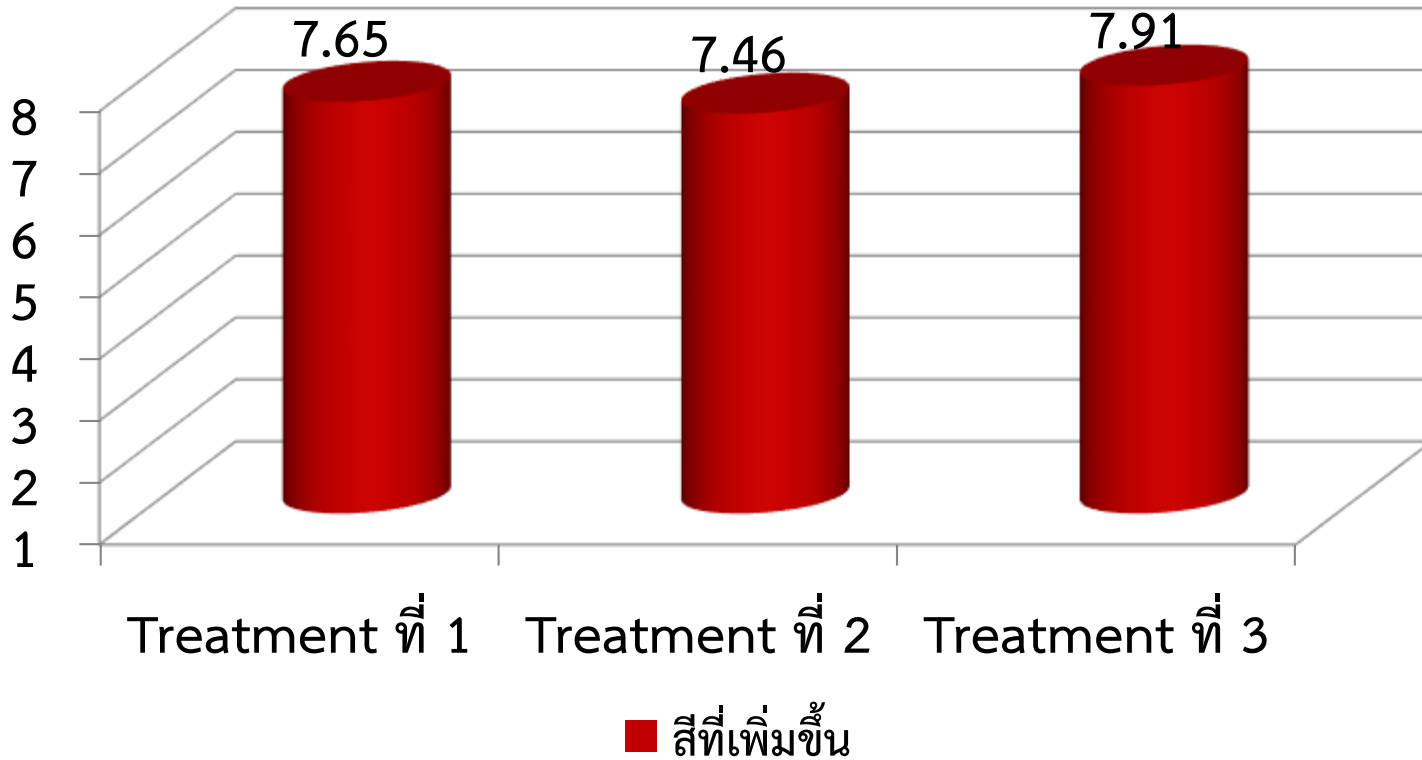
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

- ค่าเฉลี่ย
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และ
- ค่าความแปรปรวนโดยวิเคราะห์ ANOVA

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการเปรียบเทียบสีของปลาหมอสีที่เพิ่มขึ้นหลังทดลอง 1 เดือน

Treatment	สีที่เพิ่มขึ้น	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
Treatment ที่ 1 (สาหร่ายสไปรูลิน่า)	7.65 ^{ns}	2.77
Treatment ที่ 2 (สาหร่ายสไปรูลิน่า + เปลือกแก้วมังกร)	7.46	2.84
Treatment ที่ 3 (สาหร่ายสไปรูลิน่า+เปลือกกุ้ง)	7.91	3.23

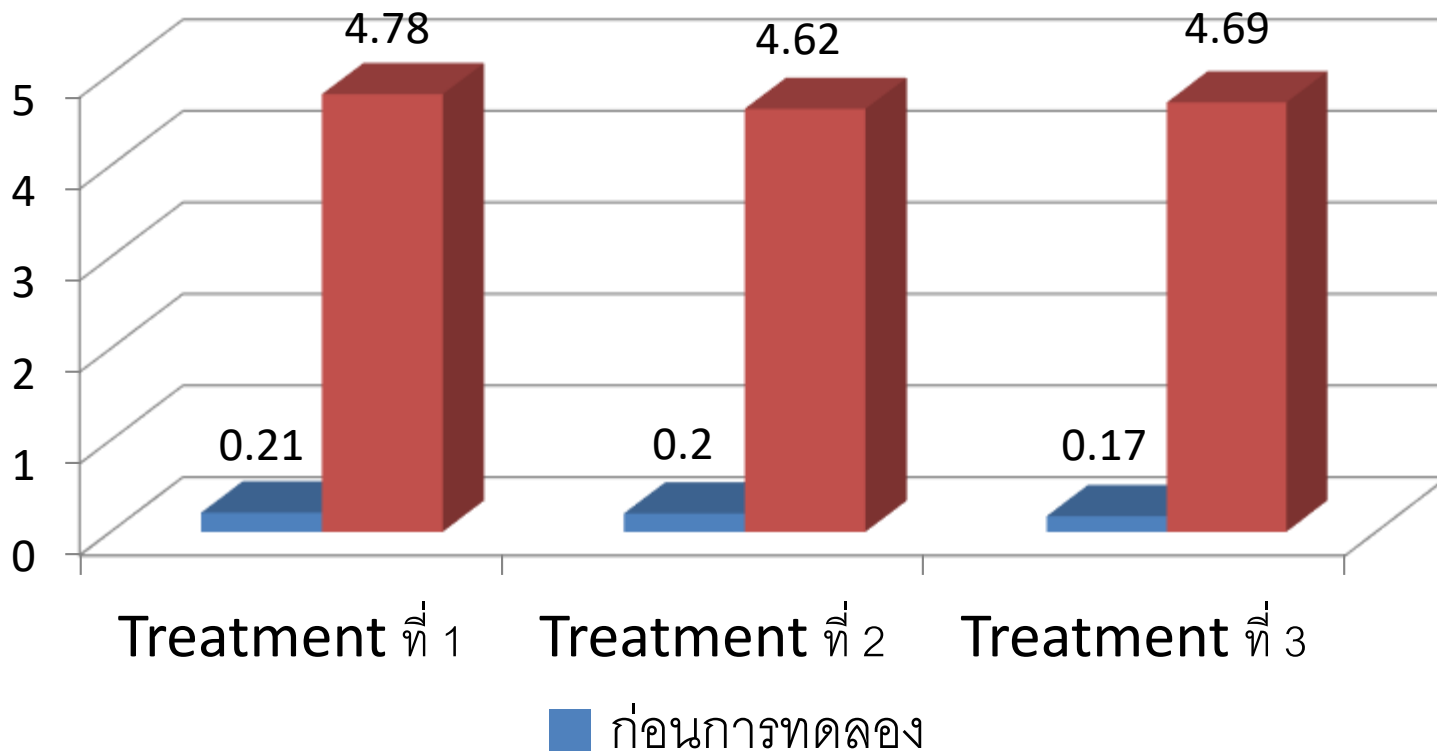
พบว่าการใช้อาหารทั้ง 3 สูตร คือ สาหร่ายสไปรูลิน่า สาหร่ายสไปลิตรุน่า + เปลือกแก้วมังกร และสาหร่ายสไปรูลิน่า + เปลือกกุ้ง ทำให้ปลาหมอสีมีสีเพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.65, 7.46 และ 7.91 กรัม ตามลำดับ

ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

เปรียบเทียบน้ำหนักเฉลี่ยของปลาหมอสี

ณ วันเริ่มการทดลองและหลังการทดลอง 1 เดือน (กรัม)

Treatment	ก่อน การ ทดลอง	หลัง การทดลอง 1 เดือน	น้ำหนัก ที่เพิ่มขึ้น	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
Treatment ที่ 1 (สาหร่ายสไปรูลิน่า)	0.21	4.78	4.57 ^{ns}	0.61
Treatment ที่ 2 (สาหร่ายสไปรูลิน่า + เปลือกแก้วมังกร)	0.2	4.62	4.42	1.28
Treatment ที่ 3 (สาหร่ายสไปรูลิน่า+เปลือกกุ้ง)	0.17	4.69	4.52	1.41

พบว่าน้ำหนักเฉลี่ยของปลาหมอสี หลังการทดลอง 1 เดือน มีการเพิ่มของน้ำหนักตัวปลาเฉลี่ย 4.57, 4.42 และ 4.52 กรัม ตามลำดับ

พบว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบบสีของปลาหมอสี และน้ำหนักของปลาหมอสี ณ วันที่เริ่มการทดลองและหลังการทดลอง 1 เดือน สรุปได้ว่าการใช้อาหารทั้ง 3 สูตร ทำให้ปลาหมอสีมีสีเพิ่มขึ้น มีเฉลี่ย 7.65, 7.46 และ 7.91 กรัม ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ และพบว่าน้ำหนักเฉลี่ยของปลาหมอสี หลังการทดลอง 1 เดือน เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4.57, 4.42 และ 4.52 กรัม ตามลำดับ พบว่าไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

ประโยชน์ที่ได้รับ

จากผลการวิจัยที่พบว่า

การเร่งสีและเร่งการเจริญเติบโตของปลาหมอสี

ไม่จำเป็นต้องใช้สารเร่งสีไปรุติน่า ซึ่งมีราคาสูงเพียงอย่างเดียว

สามารถใช้เปลือกแก้วมังกรและเปลือกกุ้งทดแทนสารเร่งสีไปรุติน่าได้

สามารถช่วยลดต้นทุนการเลี้ยงปลาหมอสีได้อย่างดี

เป็นประโยชน์และแนวทางในการเลี้ยงปลาสวยงามต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรเก็บข้อมูลการวิจัยเพิ่มขึ้นเป็น 2 – 3 เดือน
เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีขึ้น

ขอขอบพระคุณ

